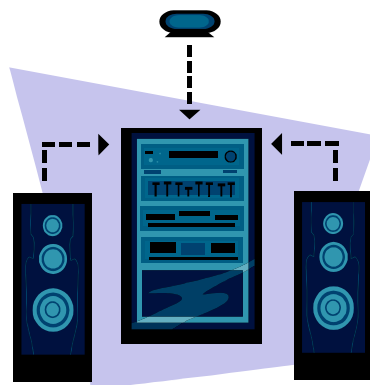

YAMAHA YAMAHA YAMAHA YAMAHA YAMAHA YAMAHA

MG10/2

Keverőpult

Kezelési útmutató

Óvintézkedések

– A biztonságos működtetés érdekében –

⚠ VIGYÁZAT!

Felállítás

- A berendezés hálózati adapterét csak az előírt feszültségű konnektorba dugjuk be, különben fennáll a tűz és/vagy az áramütés veszélye!
- A berendezés belsejébe ne kerüljön víz vagy más folyadék, különben fennáll a tűz és/vagy az áramütés veszélye!
- Ne tegyünk a berendezésre folyadékot tartalmazó edényt, sem kisebb fémtárgyakat. Ha a berendezésbe folyadék vagy fémdarab kerül, fennáll a tűz és/vagy az áramütés veszélye!
- Egy sérült kábel veszélyforrás lehet. Ezért ne helyezünk nehéz tárgyat - magát a berendezést sem - a kábelra, még olyan módon sem, ha azt egy szőnyeg takarja!

Kezelés

- A hálózati kábel semmilyen módon sem károsodhat, különben a készülék kigyulladhat vagy áramütés érhet minket.
- Ne nyissuk fel a berendezés fedelét, mert ezzel kitésszük magunkat az áramütés veszélyének! Ha úgy véljük, hogy a berendezés karbantartásra vagy javításra szorul, forduljunk a márkakereskedőhöz!
- A berendezést nem szabad átalakítani, mert a készülék kigyulladhat, és fennáll az áramütés veszélye.
- Ha viharra lehet számítani, kapcsoljuk ki a berendezést, és húzzuk ki a hálózati kábelt!
- Ha villámlik, ne érjünk hozzá a csatlakoztatott hálózati dugóhoz, mert fennáll az áramütés veszélye.
- Csakis a hangszerrel szállított adaptert (PA-10) használjuk! Különben fennáll a tűz és/vagy az áramütés veszélye!

Ha valami szokatlant észlelünk működés közben...

- Ha a hálózati kábel megsérült, szerezzünk be újat a márkakereskedőtől! Semmi esetre se használjuk, mert a készülék kigyulladhat, és fennáll az áramütés veszélye.
- Ha a berendezés leesik illetve a ház látható sérülést szenvedett, kapcsoljuk ki azonnal, és húzzuk ki a hálózati csatlakozót! Ezután forduljunk a márkakereskedőhöz! Semmi esetre se használjuk, mert a készülék kigyulladhat, és fennáll az áramütés veszélye.
- Ha a normálistól eltérő jelenséget észlelünk, pl. füst, erős szag, furcsa hangok illetve ha idegen test vagy folyadék kerül a berendezésbe, kapcsoljuk ki azonnal, és húzzuk ki a hálózati csatlakozót! Ezután vigyük el a berendezést a szervízbe! Semmi esetre se használjuk, mert a készülék kigyulladhat, és fennáll az áramütés veszélye.

⚠ FIGYELEM!

Felállítás

- Ne állítsuk fel a berendezést a következő helyeken:
 - ahol gőz keletkezik vagy olaj kispriccelhet, pl. tűzhely, párástó stb. közelében;
 - olyan felületen, ahonnan lebillenhet, pl. billegő asztalon;
 - ahol nagy a hőség, pl. zárt ablakú autóban, és ne tegyük ki közvetlen hőszugárzásnak;
 - ahol nagy a por vagy a nedvesség.

- Amikor megszüntetjük a hálózati csatlakozást, mindig a dugót fogjuk meg, sohasem a kábelt! Ellenkező esetben elszakadhat az ér, aminek következtében kigyulladhat a berendezés, és fennáll az áramütés veszélye.
- Soha ne fogjuk meg a hálózati kábelt nedves kézzel, mert áramütést kaphatunk!
- Amikor a berendezést mozgatjuk, kapcsoljuk ki, húzzuk ki az összes kábelt, beleértve a hálózati csatlakozást is. A sérült kábel veszélyt jelent.

Kezelés

- A hálózati adaptert soha ne fedjük le és ne bugyoláljuk be semmibe, mert felmelegedhet, a háza megolvadhat vagy tüzet okozhat. A berendezést csak megfelelően szellőztetett környezetben használjuk!
- Ha tudjuk, hogy a berendezést hosszabb ideig nem fogjuk használni, pl. nyaralás előtt, mindig húzzuk ki a hálózati kábelt, különben fenn áll a tűz veszélye.

– Az üzemzavarmentes működtetés érdekében –

Az aljzatok huzalozása

- Az XLR-csatlakozók huzalozása a következő: 1. stift: föld, 2. stift: (+), 3. stift: (-)
- Az Insert kapcsolóhévelyek huzalozása a következő: köpeny: föld, hegy: adás, gyűrű: visszacsatolás

Az alkatrészek cseréje

- A mozgatható csatlakozások (pl. kapcsolók, potméterek, csatlakozók stb.) teljesítménye előbb-utóbb csökken. Milyen hamar következik ez be, a környezeti feltételektől függ, de mindenképpen elkerülhetetlen. Ilyenkor forduljunk a márkaszervízhez, és kérjük az elemek cseréjét!

A mobiltelefonok hatása

- Ha mobiltelefont használunk a berendezés közelében, működési zavarok léphetnek fel, ezért inkább ne tegyük!

- A keverőpultot mindig kapcsoljuk ki, ha nem használjuk!
- Még ha a hálózati kapcsoló STANDBY állásban van is, valamennyi áram mindig folyik a berendezésben. Ezért ha hosszabb ideig nem használjuk, húzzuk ki a hálózati kábelt!

A kereskedelemben kapható zenei adatok és/vagy audiofájlok másolása kizárólag személyes használatra engedélyezett, különben szigorúan tilos!

Az útmutatóban látható ábrák csak tájékoztatásul szolgálnak, és nem feltétlenül esnek egybe azzal, amit a berendezésen valóban látunk.

Az útmutatóban található gyártó cégek és termékmegjelölések védjegyek vagy az illető cég bejegyzett márkajelzései.

Bevezetés

Köszönjük, hogy a Yamaha MG10/2 típusú keverőpultja mellett döntött. Ez a keverőpult egyszerűen kezelhető, mégis sokoldalúan használható.

Kérjük, figyelmesen olvassa el használat előtt az útmutatót, hogy a funkciókból a legtöbbet hozhassa ki, és évekig problémamentesen használhassa a berendezést.

Funkciók

Az MG10/2 10 bemeneti csatornával rendelkezik, amelyeket sztereó összegjellé lehet keverni.

Studióbeli használatnál lehallgatáshoz szabványos C-R-OUT-aljzat áll rendelkezésünkre.

Az aljzatot egyaránt használhatjuk a sztereó kimenet és a 2TR IN bemenetnél lévő jel lehallgatására.

A keverőpultnak van még két AUX SEND-kimenete és egy egyszerű RETURN-aljzata. A két független AUX-bus külső effektberendezések és monitorrendszerek vezérlésére használható.

A fantomtáplálásnak köszönhetően egyszerűen csatlakoztathatunk kondenzátor-mikrofonokat, amelyek külső táplálást igényelnek.

A keverőpult külön INSERT I/O-aljzatokkal rendelkezik az 1-2. bemeneti csatornához.

Ezeknek köszönhetően különböző effektberendezéseket köthetünk az egyes csatornákra.

Az 1. és 2. bemeneti csatornák rendelkeznek mind XLR-mikrofonbemenettel, mind TRS-

kapcsolóhüvellyel. A 7/8. és 9/10. bemeneti csatornák egyaránt rendelkeznek TRS-Line

bemenettel és RCA-csatlakozóponttal. A csatlakozási lehetőségeknek ez a bősége lehetővé

teszi különböző berendezések használatát a mikrofonoktól kezdve Line-

szintberendezéseken át a sztereó kimenetes szintetizátorokig.

A keverőpultot egy külön megvásárolható BMS-10A adatterral mikrofonállványra szerelhetjük.

Tartalom

Bevezetés	4
Funkciók	4
Tartalom	4
Mielőtt használatba vesszük a keverőpultot	5
A keverőpult bekapcsolása	5
Optimális keverési eredmény	5
① Minden a maga helyén	5
② Hogyan dolgozza fel a keverőpult a jeleket	7
③ Az első lépések az optimális hangzás felé	8
④ Külső effektek és monitorkeverés	9
⑤ A jobb keverés	10
Kezelőfelület és hátoldal	13
A csatornaszabályozás szakasza	13
A masterszabályozás szakasza	14
Be- és kimeneti szakasz	15
Hátoldali be- és kimenetek	16
Összeállítás	16
A keverőpulton végzett bekötések és beállítások	16
Példák a felállításra	17
Felszerelés mikrofonállványra	17
Függelék	18
Műszaki adatok	18
Méretek (l. az eredeti útmutatót)	19
Blokkdiagram és szintdiagram (l. az eredeti útmutatót)	19

Mielőtt használatba vesszük a keverőpultot

(1) Ellenőrizzük, hogy a bekapcsoló gomb STANDBY állásban legyen!

☞ Csakis a berendezéssel szállított PA-10 hálózati adaptert használjuk! Más adapter a berendezés meghibásodásához, túlmelegedéshez és tűzhez vezethet.

(2) Az adaptert rákötjük a keverőpult hátoldalán lévő AC ADAPTOR IN-bemenetre (①), és elcsavarjuk a felerősítő gyűrűt az óramutató járása irányában (②), hogy a csatlakozás ne csúszhasson szét.

(3) Dugjuk be az adaptert egy közönséges konnektorba!

☞ - Ne felejtsük el az adaptert kihúzni a konnektorból, amikor a pultot nem használjuk, vagy ha vihar közeleg!
- A nemkívánt zajok kiküszöbölésére biztosítsuk a megfelelő távolságot a hálózati adapter és keverőpult között!

A keverőpult bekapcsolása

Nyomjuk meg a bekapcsoló gombot, hogy ON-állásba kerüljön! Ha az áramellátást meg akarjuk szüntetni, helyezzük a kapcsolót STANDBY-állásba!

☞ Még ha a hálózati kapcsoló STANDBY állásban van is, valamennyi áram mindig folyik a berendezésben. Ezért ha hosszabb ideig nem használjuk, húzzuk ki a hálózati kábelt!

Optimális keverési eredmény

Bevezetés

Ön, kedves Vevő, megvásárolt egy keverőpultot, amelyet azonnal használni szeretne. Kössön rá mindent, tolja fel és le a szabályzókat... megy a dolog!?

Nos, ha már vannak tapasztalatai, akkor bizonyára valóban megy, de ha ez az első alkalom, akkor nem árt, ha időt szán ennek az útmutatónak az elolvasására, hogy megismerkedjen az alapokkal. Ezek birtokában több sikerre számíthat, és jobb keverési eredményeknek örvendhet.

① Minden a maga helyén

1-1. Mennyi csatlakozópont! – Mi hová kerüljön?

Talán felmerülnek Önben efféle kérdések, mint: „Mire használjam azt a sok különböző aljzatot a keverőpult hátoldalán?” „Miben különböznek ezek egymástól?”

Nézzük meg először a leggyakrabban használt dugótípusokat!

A megszokott RCA-dugó

Az otthon megszokott berendezések többségében ezt találjuk. „Phono”-dugóként is ismert (a „phonograph” rövidítéséből), de ezt ma már alig használják. Az RCA-dugók mindig aszimmetrikusak (2 erese), és rendszerint kb. -10 dB-es vonalszintes jelet továbbítanak. Magától értetődő módon ezzel a dugótípussal CD-lejátszót vagy egyéb Hi-Fi-berendezést kötünk rá a keverőpultra, vagy annak kimenetére kazettás magnót vagy más berendezést csatlakoztathatunk.

A sokoldalú fejhallgatódugó

A „Phone Plug” név onnan ered, hogy eleinte ezt a dugótípust a telefonoknál használták. Ne feledjük, hogy ennél a fajtánál nem lehet ránézésre megállapítani, milyen jelet továbbít. Lehet

aszimmetrikus monó vagy sztereó jel, szimmetrikus monó jel vagy egy csatorna be- vagy kimeneti jele. A csatlakozópont feliratából vagy a kezelési útmutatóból derül ki általában, milyen jelről van szó (egy okkal több, amiért az útmutatót érdemes a közelben tartani). A szimmetrikus jelek továbbítására való fejhallgatódugót TRS-dugónak is nevezik. TRS annyit tesz, mint „Tip-Ring-Sleeve”, vagyis csúcs-gyűrű-palást, ami a dugó felépítésére utal.

A robusztus XLR-dugó

Ez szinte mindig szimmetrikus jelet továbbít, de megfelelő bekötések esetén aszimmetrikus jelet is közvetíthet. Két változata van: „apa” és „anya”. A mikrofonkábelek és a profi audioberendezések többsége rendelkezik ilyen dugóval.

1-2. Szimmetrikus – aszimmetrikus – mi a különbség?

Két szóval megfogalmazható: a zavaró zajok. A szimmetrikus kapcsolatok használatának oka a zavaró zajok, a sustorgás csökkentése. Minden egyes kábel antennaként fogja fel az elektromágneses mezőket, amelyek folyamatosan körülveszik: a rádió- és tévéjelek ugyanúgy, mint az elektromos vezetékek, motorok, elektromos készülékek, számítógép-monitorok és számos egyéb forrás mezői. Minél hosszabb a kábel, annál több zavaró zajt fog fel. A hosszú kábelek használatánál ezért legjobbak a szimmetrikus vezetékek. Ha az otthoni stúdiónk az íróasztalunkra korlátozódik, és a kábelek nem hosszabbak 1-2 méternél, akkor elég az aszimmetrikus kábel is – hacsak nem vagyunk körülveve erős elektromágneses mezővel. Szimmetrikus bekötés jellemzi még a mikrofonkábelt is, mivel a mikrofonok többségének kimeneti jele olyan gyenge, hogy a legcsekélyebb zavaró jel is erős hatást kelthet, annál is inkább, mert a mikrofonbemenet nagy mértékben előerősítést is élvez.

Összefoglalásként:

Mikrofonok:	Szimmetrikus bekötéseket használunk
Rövid kábel vonalszinttel:	Zavarmentes környezetben aszimmetrikus bekötést használunk
Hosszú kábel vonalszinttel:	A döntő a környezet zavarszintje; ha nem vagyunk biztosak benne, jobb a szimmetrikus bekötés.

■ Hogyan védenek a szimmetrikus vezetékek a zavaroktól?

*** Ugorjuk át ezt a részt, ha terhesnek érezzük a műszaki magyarázatokat! ***

A szimmetrikus bekötések a fázisok semlegesítésének elve alapján működnek: ha két azonos, de ellentétes fázisú jel (azaz olyan, amelyek csúcsai szimmetrikusan szemben fekszenek) találkozik, az eredmény nulla. A jelek kioltják egymást.

Egy szimmetrikus kábel ezzel szemben három eres:

- 1) Egy a földelésé, amely nem vezet jelet, ezzel szemben a másik két érben haladó jel változó feszültséget közvetít.
- 2) Egy vezeti a feszültséget, ez a „3”, amely a normál fázisú jelet továbbítja.
- 3) Egy pedig a „-”, amely az ellentétes fázisú jelet vezeti.

Míg a kívánt hangjel a „+” és „-” érben nem párhuzamosan halad, a kábelban indukált zavaró jelek mindkét érben azonosak, tehát azonos fázisúak. A trükk az, hogy a jel az egyik vezetékben megfordul, tehát míg a kívánt hangjel a megfelelő fázisban halad, az indukált zavarok ellentétes fázisban találkoznak egymással. Az ellentétes fázisú zavaró jelek kioltják egymást, míg a hangjel érintetlen marad. Ravasz megoldás, ugye?

1-3. Jelszint – megengedett és tilos decibelek

A hangtechnikával foglalkozók folyton találkoznak a decibel szóval és annak „dB” rövidítésével. Ez gyakran zavart okozhat, mert a decibel szót a legkülönbözőbb összefüggésekben használják mint mértékegységet; jellemezheti mind az akusztikus hangnyomásszintet, mind az elektromos jelszintet. És hogy a dolgot tovább bonyolítsuk, van még egy pár változata is: dBu, dBV, dBm. Szerencsére nem kell nagy szakértőnek lenni

ahhoz, hogy boldoguljunk velük. Néhány alapvető tudnivaló, amelyet feltétlenül meg kell jegyezni:

- Az egyszerű „fogyasztói” berendezések (pl. hi-fi torony) rendszerint átlagosan -10 dB-es névleges szintű line be- és kimenettel rendelkeznek.
- A profi audioberendezések line be- és kimenetének névleges szintje rendszerint 34 dB.
- A -10 dB-es jeleket mindig -10 dB-es bemeneteken kell bevezetni. Ha egy +4 dB-es jelet -10 dB-es bemeneten táplálnánk be, akkor valószínűleg túlvezérelnénk.
- A +4 dB-es jeleket mindig +4 dB-es bemeneteken kell bevezetni. Egy -10 dB-es jel túl gyenge egy +4 dB-es bemenethez, tehát túl gyenge eredményt kapnánk.
- Számos profi és félproufi berendezésnek van szintkapcsolója a be- és/vagy kimeneteknél, ezekkel átkapcsolhatunk -10 és +4 dB között. Ügyeljünk arra, hogy az itteni beállítás megegyezzen a csatlakoztatott berendezés jelszintjével!
- Azok a bemenetek, amelyek „Gain” (erősítés) szabályzóval vannak ellátva – mint pl. ezen Yamaha keverőpult monó csatornabemenetei -, erősen változó bemeneti szintekkel is boldogulnak, mert a szabályzóval a bemeneti érzékenységet hozzáigazíthatjuk a jelhez. Bővebben l. később.

② Hogyan dolgozza fel a keverőpult a jeleket

Első pillantásra már egy egyszerű keverőpult kapcsolási rajza is úgy fest, mint egy úrállomás terve. A rajz azonban nagy segítséget nyújt a jelfeldolgozás megértéséhez. Az eredeti útmutató 10. oldalán egy erősen leegyszerűsített sémát láthatunk, hogy megértsük, milyen folyamatok játszódnak le a pultban.

2-1. Erősen leegyszerűsített séma

Az ábra két szakaszra oszlik: a bemeneti csatornára és a master szakaszra. A „+” középen a többi bemeneti csatorna jeleit képviseli (amennyiben azok is a master kimenethez vagy a „bus”-hoz tartoznak).

■ Bemeneti csatorna

① Előerősítő

Ez minden keverőpult első fokozata, és rendszerint az egyetlen, ahol néven nevezhető erősítés („Gain”) zajlik. Az előerősítőhöz tartozik egy „Gain”-szabályzó, amely a keverőpult bemeneti érzékenységét hozzáigazítja a jelforrás szintjéhez. A gyenge jeleket (pl. mikrofonokét) felerősíti, az erős jeleket tompítja.

② Equalizerek

Itt találhatunk egyszerű hangzásszabályzókat, amelyek kiemelik a basszusokat és a magas hangokat, vagy egy teljesen kiépített, négy sávú, parametrikus equalizert. Ha az equalizerrel kiemelünk egyes frekvenciasávokat, itt is erősítés zajlik. A frekvenciasáv kiemelésénél az equalizerszabályzókkal túl is vezérelhetjük a bemeneti csatornát, ezért általában jobb egy sávot elnyomni, mint kiemelni.

③ A csatorna csúcserőértékének kijelzője (PEAK) és tolószabályzó

Ez a kijelző a legfontosabb munkaeszköz, hogy a bemeneti erősítést optimalizáljuk. Ne feledjük, hogy itt már az előerősítő és az equalizer után vagyunk!

■ Master szakasz

④ **Összegeősítő**

Ebben a szakaszban történik a voltaképpeni keverés. A keverőpult valamennyi bemeneti csatornájának jelei keverednek itt össze.

⑤ **Master tolószabályzó és szintkijelző**

Egy sztereó, monó vagy bus master szabályzó és a fő szintkijelző található itt. A keverőpult designjának, azaz a bus-ok vagy a kimenetek számának megfelelően több szabályzó is lehet itt.

③ **Az első lépések az optimális hangzás felé**

Mielőtt az equalizer és az effektek használatára vagy egészében véve a keverés eredményére gondolnánk, ne feledjük valamennyi hangforrás hangerejét megfelelően beállítani! Ezt nem lehet elégszer megemlíteni – a bemeneti szint első beállítása döntő jelentőségű a keverőpult optimális működése szempontjából! Azonnal megmagyarázzuk, miért... és hogyan.

3-1. A kulcs: az előerősítő Gain-szabályzójának beállítása!

Vessünk megint egy pillantást az iménti sémára!

A jel feldolgozásának minden fokozata újabb zörejeket ad a jelhez: az előerősítő, az összegeősítő és minden más puffer- és erősítőfokozat a jel útján (mindez főként az analóg keverőpultokra igaz). Ne feledjük, hogy az egyes fokozatok által keltett zöreje nem kis mértékben magától a jeltől függ, amely áthalad rajtuk. Ez azt jelenti, hogy a kívánt jel annál erősebb, minél kevesebb a hozzákeveredő zaj. Műszaki nyelven fogalmazva, így jobb jel/zaj arányt (ang. Signal-to-Noise Ratio, röviden S/N Ratio) kapunk. Az alapelv tehát a következő:

Hogy a megfelelő jel/zaj arányt elérjük, a bemeneti szintet a jel útján már a lehető legkorábban a kívánt átlagszintre kell erősíteni.

Keverőpultunk esetében tehát az előerősítőben. Ha itt nem érjük el a kívánt szintet, akkor a következő fokozatnál nagyobb mértékű erősítésre lesz szükség, amely felerősíti az előző fokozat zörejeit is. Ám a túl nagy mértékű bemeneti erősítés is hátrányos lehet, mert túlvezérelhetjük a csatornákat, és torz hangzás lesz az eredmény.

3-2. Szintbeállítás az optimalizált eredmény érdekében

Miután már tudjuk, mit akarunk elérni, marad a kérdés, hogyan. Vessünk még egy pillantást a sémára, különösen a csúcsértékkijelzőre, amely az előerősítő és az equalizer után található. Itt találjuk meg a választ a kérdésünkre. Noha a konkrét eljárás függ magától a keverőpulttól ugyanúgy, mint annak alkalmazásától és egyéni igényeinktől, az alábbi alapelvek nagyjából mindenhol érvényesek:

- 1** Kezdjük azzal, hogy valamennyi szintszabályzót a minimumra állítjuk: a Master-szabályzót, a csoportszabályzókat (ha vannak), a csatornaszabályzót és a bemeneti erősítő szabályzóját. Arra is ügyeljünk, hogy az equalizer ne működjön éppen, és valamennyi effekt és dinamikaprocesszor ki legyen kapcsolva vagy át legyen hidalva (pl. „bypass” legyen a beállítás).
- 2** Kössük be az összes jelforrást az egyes csatornákra: az énekesek énekeljenek, a zenészek játsszanak és a lejátszó berendezések szóljanak az elvárható legnagyobb hangerővel! Ekkor a bemeneti erősítő szabályzóját lassan felnyomjuk, mialatt a jel a megfelelő csatornán bejön, addig, ameddig a csúcsérték kijelzője fel nem gyullad; akkor egy kicsit visszahúzzuk, hogy a kijelző már csak időnként villanjon fel. Ezt megismételjük minden csatornával.
- 3** Ekkor felhúzzuk a master szabályzót – és a csoportszabályzót, ha van -, mégpedig a névleges szintig (ez a „0” a szabályzó skáláján).

4 Miután már az összes jelforrás rá van kötve a bemenetekre, felhúzzuk ezek csatornaszabályozóját, és ezzel előállítottuk az első, durva keverést. Ezzel túl vagyunk az első beállításon. Közben figyeljük a kimeneti szint kijelzőjét, és ügyelünk arra, hogy ne maradjon hosszabb ideig a maximum sávjában! Ha a kimeneti szint jelzője állandóan a maximumnál van, akkor addig kell lejjebb húznunk a csatornák szabályozóját, amíg elviselhető összeredményt nem kapunk – ez pedig a hangforrások dinamikájától is függ.

④ Külső effektek, monitorkeverés és csoportok

4-1. AUX-bus-ok a monitorutakhoz és összeffektek

Több okunk is lehet, hogy a jelet, mialatt végighalad a keverőpulton, egyes pontokon ellenőrizzük. A két leggyakoribb: 1) hogy legyen egy monitormixünk (olyan keverés, amelyet fejhallgatón vagy ellenőrző hangszórón lehallgatunk) elkülönítve a fő keveréstől vagy 2) hogy a jelet egy külső effektberendezéshez vezessük, majd visszatápláljuk a keveréshez. Ehhez az AUX-bus-okat és a szintszabályzókat használjuk. Ha a keverőpultnak két AUX-bus-a van, akkor mindkét folyamat végbemehet egyszerre. Nagyobb keverőpultoknak 6, 8 vagy még több ilyen kimenete is lehet, így több ellenőrző eljárást és jelfeldolgozási műveletet hajthatnak végre.

Az AUX-bus-okkal és a szintszabályzókkal elég könnyű bánni. Az egyetlen, amit el kell döntenünk, hogy a jelet „pre-fader” (a csatornaszabályzó előtt) vagy „post-fader” (a csatornaszabályzó után) akarjuk-e kivezetni. Az AUX-utak általában rendelkeznek olyan kapcsolóval, amelyekkel átkapcsolhatunk a „pre” vagy „post” módozat között.

Pre/Post – Mi a különbség?

Pre	Post
Egy „pre-fader”-jel még a csatornaszabályzó előtt egy ponton kerül kivezetésre. Ezáltal a jel szintjét csak az AUX SEND-szabályzó befolyásolja, a csatornaszabályzó azonban nem. A monitorkeveréshez főleg ezt a módot használják.	A „post-fader”-jelet a csatornaszabályzó után vezetjük ki – ahol mind az AUX SEND, mind a csatornaszabályzó hat rá. Ezt általában az AUX- vagy effekt-visszavezetésekkel kombinálva (külső effektberendezés használatánál) alkalmazzuk.

Pre-fader-lehallgatás monitorkeverékhez. A jel a monitorerősítőhöz és a hangszórórendszerhez kerül. A csatornaszabályzó nem befolyásolja a kiadás szintjét. Ezáltal a monitorkeverék független marad az összeredménytől. Ebben az esetben a jelet nem vezetjük vissza.

Post-fader-jelkiadás külső effektberendezéshez. A levett jel külső effektberendezéshez kerül; az effektberendezés kimenetét összekötjük az AUX-Return-aljzattal, és ezzel visszairányítjuk a keverés összeredményéhez. Az itteni jelszintre hat a csatornaszabályzó, mialatt a visszavezetett effekt szintje állandó arányban marad a csatorna eredeti jelével.

4-2. Csatornainzertek csatornaspecifikus jelfeldolgozáshoz

Egy másik módja annak, hogy egy jelet kiadjunk a keverőpultból, a „Channel Insert”. Ezek rendszerint a csatornaszabályzó előtt vannak. Használatukkal megszakítjuk a jel útját a

keverőpultban. Az AUX-Send és –Return aljzatokkal ellentétben az inzerteket csak a hozzá tartozó csatornával lehet használni. A csatornainzerteket általában dinamikaprocesszorokkal, pl. kompresszorokkal vagy limiterekkel, egy adott csatornánál használjuk – azzal együtt, hogy ezeket minden más olyan berendezéssel, amelynek be- és kimenete van, jelfeldolgozásra használjuk.

Amint egy dugó kerül egy csatorna Insert-aljzatába, megszakad a jel útja a keverőpulton belül, és létrejön egy leágazás a külső feldolgozáshoz.

Az inzertaljzatokhoz külön inzertkábel szükséges: egyik végén TRS-, a másik, elágazó végén két monó dugó van. A monó dugók egyike a leágaztatott jelet a külső berendezés bemenetéhez vezeti, a másik a berendezés kimenetébe kerül, és visszavezeti a jelet a keverőpultba.

⑤ A jobb keverés

5-1. Egy ugrással a keverés közepébe – hogyan fogjunk hozzá?

A keverés egyszerű dolog – vagy mégsem? Addig tologatjuk a szabályzókat, amíg nem jön össze a megfelelő hangzás? Így is el lehet járni; de ha rendszert viszünk a dologba, és a hangzó anyagból indulunk ki, előbb érjük el a kívánt eredményt. Szabályok nincsenek, és mindenki kialakítja utóbb a maga rendszerét. A kulcs azonban, hogy valóban alakítsunk ki egy *rendszert* ahelyett, hogy a véletlenelv alapján működünk. Néhány tanács az induláshoz:

Szabályzókat le!

Ez nagyon egyszerűen hangzik, de az indulásnál célszerű valamennyi szabályzót lehúzni – ütközésig! Kezdhetjük úgy is, hogy valamennyi szabályzó normál állásban van, ez azonban azzal a kockázattal jár, hogy elveszítjük a jelszintek feletti áttekintésünket. Indítsunk ezért úgy, hogy valamennyi szabályzó a minimumon áll, és azután egyiket a másik után toljuk fel, amíg el nem éri azt az arányt, amennyit a keverékben neki szántunk. De melyik csatornával kezdjük?

1. példa: Ballada zongorakíséréssel

Mit akarunk keverni? Egy zeneszámot, amelyben az ének a fő elem? Ha ez a helyzet, akkor a keveréknek az énekhez kell igazodnia. Ez azt jelenti, hogy miután a „soundcheck” során az énekes bemeneti szintjét előzetesen beállítottuk, azt a csatornát, amelyen az énekhang van, elsőként visszük fel a névleges szintre, és csak azután a hangszereket. A hanganyagtól és szándékainktól függ a továbbiakban, mivel folytatjuk az ének után. Ha pl. egy ballada előadásáról van szó zongorakíséréssel, akkor következőként a zongora szabályzóját toljuk fel és hozzuk összhangba az ének szintjével. Ezután következhet a basszusgitár és az ütős szólam, hogy az eredmény megfelelő legyen.

2. példa: Funky Rhythm&Blues-Groove

Ha egy Rhythm&Blues-darabról van szó funky beütéssel, akkor a lényeg a groove, ezért az eljárás teljesen más. Ilyenkor a hangtechnikusok többsége az ütősökkel kezdi, azután jön a basszus. Az ütősök és a basszusgitár meghatározott viszonya döntő jelentőségű a zene hangulatának meghatározása szempontjából. Különösen a basszusgitár és a basszusbasszusdob összhangjára kell ügyelni. A kettőnek együtt úgy kell hangzania, mintha egyetlen hangszerről volna szó, miközben a dob adja az ütemet, a basszusgitár pedig a hangmagasságot. Hangsúlyozzuk: ezek nem előírások, csak olyan eljárásmodok, amelyek már beváltak a gyakorlatban.

Az első a zene, azután a keverés!

Mindig a zenéé az elsőbbség. Hagyjuk, hogy a zene vezessen minket keverés közben ahelyett, hogy a fordítottjával próbálkoznánk! Mit fejez ki a zene? Milyen hangszereket és technikákat használ ehhez? Erre kell összpontosítanunk keverés közben. Egy nagyon modern eszköz van a kezünkben, de a keverés maga is művészet – akár a zene. Ha ezt szem előtt tartjuk, tevékenységünkkel hozzájárulunk a zene hatásához.

5-2. A sztereó hangkép beállítása a tisztább eredmény érdekében

A Pan- vagy Balance-beállítás nemcsak azt határozza meg, hol helyezkednek el a hangszerek a sztereó hangtérben, hanem minden hangszernek kijelöli a maga helyét, hogy ne kerüljön konfliktusba a többivel. A valós akusztikus térben hallható természetes hangtól eltérően a rögzített sztereó hangzás két dimenziós (akkor is, ha némely surround sound technika már majdnem három dimenziós hangzást biztosít), és a hangszerek, amelyek egymás felett helyezkednek el, gyakran akadályozzák egymást – különösen akkor, ha azonos frekvenciasávban vannak vagy hasonló a hangzásuk

Játsszunk a térrel!

Helyezzük el a hangszereket úgy, hogy „kapjanak levegőt”, és hozzuk őket összhangba egymással! Így is megtörténhet, hogy hangzásokat vagy énekhangokat egymás mellé vagy szinte egymásra helyezünk, hogy kiemeljük az együttes fellépésüket. Nincsenek egyértelmű előírások. Rendszerint (de ez sem áthághatatlan szabály) a basszusgitár és a fő énekhang kerül középre; hasonlóképpen a basszusból is, ha az ütősöket sztereóban adjuk.

5-3. A hangzás szabályozása

A fő elv: a kevesebb több. Lehetnek esetek, amikor egyes frekvenciasávokat tompítani kell; a frekvenciák kiemelésével bánjunk takarékosan és óvatosan! A hangzásszabályozás, azaz az equalizer ésszerű használata elejét veheti annak, hogy hangszerek átfedjék egymást, és ezzel jobb hangzást érünk el. A rossz hangzásszabályozás – különösen a nem megfelelő frekvenciakiemelés – eredménye elviselhetetlen a fülnek.

Frekvenciatompítás a tisztább keverési eredmény érdekében

Vegyünk egy példát! A cinek hangspektrumában számos olyan alacsony és középfrekvencia van, amelyet nem érzékelünk zenei hangként, de amelyek más hangszerek tisztaságát ebben a frekvenciában zavarhatják. Elvileg tehát megtehetjük, hogy a cin csatornáin az alsó frekvenciasávot teljesen kiiktathatjuk anélkül, hogy emiatt a cin hátrányt szenvedne a keverékben. Éppen ellenkezőleg: a keverés eredmény „levegősebb” lesz, és az alsó hangzásterjedelemhez tartozó hangszerek jobban érvényre jutnak. A zongorának is nagyon erős a hangspektruma az alacsony frekvenciáknál, így a megfelelő tompítással más hangszerek – pl. az ütősök vagy a basszusgitár – jobban érvényesülnek. Egy zongoraszólonál ezt, természetesen, nem tennénk meg.

Az ellenkezője érvényes a basszusgitárra és –dobra: itt inkább a magasabb frekvenciákat nyomjuk el, hogy az összhangzás tisztább legyen, az egyes hangszer azonban ettől nem szenved hátrányt. A fülünket akkor is használjuk: minden hangszer „egyéniség”, és előfordulhat, hogy a basszusgitár húrjainak pengetését nem akarjuk elnyomni.

Kiemelés: csak mértékkel

Annyi frekvenciasávot emelünk ki, amennyit csak akarunk, ha különleges vagy szokatlan hatásokat akarunk kipróbálni. Ha azonban a jó keverési eredmény számít, akkor a frekvenciakiemeléssel csínján kell bánni. A középső sáv enyhe kiemelése megerősítheti az

énekhangokat, és bizonyos hangszerek tisztábban szólnak, ha a magas frekvenciákat jobban hangsúlyozzuk. Hallgassuk meg az eredményt, és ha nem elég tiszta, akkor inkább az összképben zavaróan ható frekvenciákat tompítsuk ahelyett, hogy kiemeléssel próbálnánk világosabbá tenni a hangzást!

A kiemelésnél a legnagyobb probléma, hogy nemcsak a zenei frekvenciákat, hanem a zajokat is felerősítjük, a jelfeldolgozás során pedig túlvezérlés állhat elő.

5-4. A térakusztika

A térhatás és/vagy visszhang rátétele az AUX-bus-okon keresztül ésszerű mértékben lekerekíti a hangzást, de a túlzott mennyiség elmosódottá teszi a hangzást. A térhatás megfelelő beállításán múlik, hogy tisztán illeszkedik-e be az összeredménybe.

A téreffekt és visszhang idejének beállítása

Az egyes effektberendezések különböző lehetőségeket kínálnak; az időt azonban általában mindegyikben be lehet állítani. Az időzítésben már egy kis különbséggel elérhetjük, hogy a hangzás tökéletes vagy éppen csak átlagos legyen. A választandó idő főként a tempótól, valamint a zene és a keverési eredmény sűrűségétől függ. Lassabb tempónál és kisebb sűrűségnél (vagyis ott, ahol kevés az énekhang és a hangzás nem olyan telt) a hangzást viszonylag hosszabb téreffektidőkkel javíthatjuk, az ilyen beállítás azonban egy gyorsabb és elevenebb zenedarabot teljesen ellapósít. Ugyanez érvényes a visszhangra is.

Térhangzás

Milyen „világos” vagy „basszus jellegű” a térhangzás, jelentősen kihat a keverés összeredményére. Az egyes effektberendezések különböző lehetőségeket nyújtanak ahhoz, hogy ezt ellenőrzésünk alatt tartjuk: beállíthatunk eltérő időket a magas és az alacsony frekvenciákhoz, egyszerűen szabályozhatjuk a hangzást stb. Egy túlságosan „csillogó” téreffekt azonban nemcsak természetellenesen hangzik, hanem problémákat okozhat a magasabb frekvenciák bekeverésével. Ha megállapítottuk, hogy a téreffektből több magasat hallunk, mint a keverés többi összetevőjétől, akkor a téreffekt magas frekvenciáinak arányát csökkentenünk kell. Ezzel teltebb térhangzást érünk el anélkül, hogy a tisztaságából veszítene.

A téreffekt szintje

Megdöbentő, milyen hamar elveszíti tájékozódó képességét a hallás, és képes elhítni velünk, hogy egy teljesen elmosódott keverék tökéletesen hangzik. Hogy ne essünk bele ebbe a csapdába, kezdjük azzal, hogy a téreffektet nulláról indítjuk. Azután lassan tesszük hozzá a keverékhez, addig tolva a szabályzót, ameddig éppen csak halljuk. Mindaz, amit ezen túlmenően teszünk, már a „speciális effektek” körébe tartozik. Bizonyára nem az a szándékunk, hogy a téreffekt uralja el a hangzást, hacsak nem az a szándékunk, hogy egy együttes fellépése úgy hangozzék, mintha egy barlang volna a helyszín.

Kezelőfelület és hátoldal

A csatornaszabályozás szakasza

① GAIN-szabályzó (Erősítés)

Itt állítjuk be a bemeneti jelszintet. A jel/zaj arány és dinamika optimális beállításához úgy állítsuk be a szintet, hogy a csúcshintekijelző csak a maximális bemeneti szintnél villanjon fel. A -60 és -16 közötti skála a MIC-, a -34 és +10 közötti skála a LINE-bemeneti szintre vonatkozik.

② PEAK-kijelző

Mutatja a szintet az equalizer után (Post EQ). A kijelző pirosan villog, amikor a szint eléri a maximális 3 dB-t. Sztereó bemeneti csatornák tartoznak hozzá XLR-aljzattal (3/4 és 5/6). A csúcshintet mind az EQ, mind a mikrofonerősítő után felismeri, és pirosan világít, ha ezek egyike 3 dB-re megközelíti a túlvezérlési határt.

③ [80 kapcsoló (Felüláteresztő szűrő, HPF)

Itt kapcsoljuk be és ki a felüláteresztő szűrőt, amely elnyomja a 80 Hz alatti frekvenciákat. Azt azonban vegyük figyelembe, hogy a keverőpult a kapcsoló beállításától függetlenül ezt a felüláteresztő szűrőt nem használja a sztereó bemeneti csatornák Line bemenetére.

④ Equalizer (HIGH, MID és LOW)

Ezzel a három sávú equalizerrel a csatornákat magas, középső és basszus frekvenciasávokra osztjuk. Ha a szabályzó beállítása , lapos frekvenciagörbét kapunk (semleges hangzás). Jobbra fordítva emeljük, balra fordítva csökkentjük az illető frekvenciasáv szintjét. Az alábbi táblázat mutatja az EQ típusát, az alaphangfrekvenciát és a három sáv maximális kiemelését ill. elnyomását.

Sáv	Jelleg	Alaphangfrekvencia	Maximális kiemelés/elnyomás
HIGH (magas)	„Tehénfark”	10 kHz	+/- 15 dB
MID (középső)	Csúcs	2,5 kHz	
LOW (basszusok)	„Tehénfark”	100 Hz	

⑤ AUX-szabályzók

Az AUX-szabályzókkal az egyik csatorna jelét az AUX1 vagy AUX2 buszhoz küldhetjük. A szabályzót elforgatjuk a jelzéstől balra ha a jelet az AUX1-hez akarjuk küldeni, és jobbra ha az AUX2-höz. A kiadás szintje emelkedik attól függően, mennyire forgatjuk el a szabályzót. Ha a szabályzót a jelre állítjuk be, a jel nem kerül egyik AUX-buszhoz sem. Vegyük figyelembe, hogy az AUX1-buszhoz küldött jel pre-fader jel, amelyre a csatorna tolószabályzója nem hat. Az AUX2-nél lévő jel post-fader jel, és áthalad a csatornaszabályzót, mielőtt megszólal.

Ha sztereó csatornákat használunk, akkor a bal és a jobb csatorna jelei összeadódnak, és az AUX1- ill. AUX2-buszhoz kerülnek.

⑥ PAN-szabályzók (1. és 2. csatorna)

PAN/BAL-szabályzók (3/4. és 5/6. csatorna)

BAL-szabályzók (7/8. és 9/10. csatorna)

A PAN-szabályzók meghatározzák egy csatorna jelének sztereó pozícióját az L és R sztereó buszok között.

A BAL-szabályzó (balance, egyensúly) beállítja az egyensúlyt a sztereó jobb és bal csatornák között. Az L-bemenet (páratlan számú csatorna) jelei az L-buszhoz, az R-bemenet (páros számú csatorna) pedig az R-buszhoz.

☞ Azoknál a csatornáknál, ahol a szabályzó egyaránt szolgál PAN- és BAL-szabályzóként, a panorámát akkor állíthatjuk be, ha a MIC-aljzatot vagy L MONO-aljzatot használjuk. Ha ehelyett az L és R bemeneteket használjuk, a gomb a BAL (egyensúly) beállítására szolgál.

⑦ Csatornaszabályzók

Beállítja a csatornabemenetnél lévő jel szintjét. Ezekkel a tolószabályzókkal állíthatjuk be az egyes csatornák hangerejét.

✍ A zúgás csökkentésére a nem használt csatornák szabályzóit húzzuk le ütközésig.

A masterszabályozás szakasza

① PHANTOM +48V kapcsoló

Itt kapcsoljuk be és ki a +48 voltos fantomtáplálást. Amikor ezt a kapcsolót lenyomjuk, a keverőpult valamennyi, XLR-MIC-bemenettel rendelkező csatornát (1., 2., 3/4., 5/6.) ellátja fantomtáplálással. Akkor érdemes bekapcsolni, amikor egy vagy több kondenzátormikrofont használunk.

✍ Amikor ezt bekapcsoljuk, a keverőpult valamennyi XLR-MIC-bemenet 2. és 3. tűjét +48 voltos egyenfeszültséggel látja el.

♦ Ügyeljünk arra, hogy ez a kapcsoló ki legyen kapcsolva, amikor nincs szükség fantomtáplálásra! Hálózati bűgás vagy a berendezések károsodása lehet a következmény, ha egy nem védett készüléket vagy egy földetlen transzformátort csatlakoztatunk, miközben ez a kapcsoló be van kapcsolva. Akkor azonban nyugodtan be lehet kapcsolva, amikor szimmetrikus dinamikus mikrofonokat kötünk be.

♦ Hogy a hangszórók károsodását elkerüljük, kapcsoljuk ki a kapcsolót, mielőtt kábeleket dugunk be vagy húzunk ki!

② RETURN-szabályzó

Beállítja a megkevert L/R-jel szintjét. Ez a jel a RETURN-aljzatokon át (L(MONO) és R) érkezik és a sztereó bus-ról lehet levenni.

✍ Ha egy jelet csak a RETURN L(MONO) aljzaton át vezetünk be, a keverőpult ugyanazt a jelet adja ki a sztereó bus mindkét (L és R) csatornáján.

③ 2TR IN szabályzó

Beállítja azon jel szintjét, amely a 2TR IN aljzaton át érkezik, és a sztereó bus-hoz kerül.

④ ST Master szabályzó (Sztereoó főösszegjel-szabályzó)

Beállítja a jelet, amely az ST OUT kimenetnél van.

⑤ C-R/PHONES-szabályzó

Szabályozza a jel szintjét a PHONES és a C-R L és R aljzatnál.

⑥ Szintkijelző

Ez a LED mutatja azon jel szintjét, amely a sztereó bus-hoz került. A „0” jel felel meg a standard kimeneti szintnek. A kijelző pirosan világít, ha a kimenet elérte vagy meghaladta a határértéket.

⑦ POWER kijelző

Ez a jelzőfény mutatja, hogy folyik-e áram a keverőpultban.

Be- és kimeneti szakasz

① Csatornabemenetek (1., 2., 3/4., 5/6. csatorna)

• MIC-aljzatok

Ezek szimmetrikus XLR-mikrofonaljzatok (1: föld; 2: (+); 3: (-)).

• LINE-aljzatok

Ezek szimmetrikus fejhallgatóaljzatok. Ide szimmetrikus és aszimmetrikus fejhallgatódugókat egyaránt beköthetünk.

☞ Ha egy csatornához mindkét bemenet tartozik, akkor csak az egyiket használhatjuk, nem mind a kettőt egyszerre!

② INSERT I/O aljzatok (1., 2. csatorna)

Ezek aszimmetrikus fejhallgatóaljzatok (ki- és bemeneti). Mindkettő az equalizer és az illető bemeneti csatornához tartozó tolószabályzó között van. Egymástól függetlenül használhatjuk őket arra, hogy a csatornákra berendezéseket csatlakoztassunk, pl. grafikus equalizert, kompresszort, zajsűrőt. Fejhallgatódugót lehet ide bedugni, amelyek két irányban használhatók.

☞ Ezekre az aljzatokra külön megvásárolható speciális kábellel csatlakoztathatjuk a berendezéseket, l. az eredeti útmutató 19. oldalának ábráját, a leírást pedig l. korábban (10. oldal).

♯ Az INSERT I/O-aljzatokon a jelkiadás fordított fázisban történik. Ez nem gond, ha az aljzatra effektberendezést kötünk (be- és kimenet). Ha azonban onnan egy jelet egy külső berendezéshez akarunk vezetni, ügyeljünk a más jelekkel esetleg előadódó fázisproblémákra!

③ Csatornabemenetek (7/8., 9/10. csatorna)

E csatornapárok mindegyike feldolgozhat egy sztereó jelet. Minden párnál a páratlan számú csatornához az L-jel, a páros számúhoz az R-jel kerül. Kétféle dugót használhatunk: fejhallgatódugót és RCA-dugót. Az aljzatok aszimmetrikusak.

☞ Ha egy csatornához kétféle bemenet is tartozik, akkor csak az egyiket használhatjuk, nem mind a kettőt egyszerre!

④ 2TR IN aljzatok

Ezek aszimmetrikus RCA-bemenetek, amelyeket sztereó bemeneti jelek betáplálására használunk akkor, ha egy CD-lejátszót vagy egy DAT-recordert közvetlenül a keverőpultra akarunk kötni lehallgatás céljából.

☞ A jelszintet a master szakasz 2TR IN-szabályzójával állíthatjuk be.

⑤ REC OUT (L, R) kimenetek

Ezek aszimmetrikus RCA-kimenetek. Ha ezekre egy DAT-recordert vagy kazettás magnót kötünk, felvehetjük azt a jelet, amely az ST-OUT kimenetnél vezethető ki.

☞ A jelszintet a master szakasz 2TR IN-szabályzójával állíthatjuk be.

⑥ ST OUT (L, R) kimenetek

Ezek a megkevert jel sztereó kimenetei szimmetrikus impedanciával. Köthetünk ide pl. erősítőt a hangszóróinkhoz, vagy pedig felvevő berendezést, ha a master szakasz ST-szabályzójánál kiadott jelet szeretnénk rögzíteni.

⑦ C-R OUT kimenetek

Ezek szimmetrikus impedanciájú kimenetek. Itt adjuk ki a kevert jelet, amelynek a szintjét a C-R/PHONES-szabályzóval állítjuk be. Sztereó fejhallgatódugóval a monitorrendszerünket csatlakoztathatjuk ide.

⑧ SEND kimenetek (AUX1, AUX2)

Ezek szimmetrikus impedanciájú fejhallgatódugók. Szükség esetén itt lehet levenni az AUX1 és AUX2 jelet. Az aljzatokat akkor használjuk, ha ezeket a jeleket effektmodulhoz, fejhallgató-elosztóhoz vagy ehhez hasonló monitorrendszerhez akarjuk továbbítani.

⑨ RETURN-L (MONO), R aljzatok

Ezek aszimmetrikus bemenetek fejhallgatódugóhoz. A jel, amelyet itt bevezetünk, a sztereó bus-hoz halad tovább. Itt tápláljuk pl. egy effektberendezés visszavezetett jeleit (téreffekt, visszhang stb.)

☞ Bevezethetünk itt még egy további sztereó inputot. Ha egy jelet csak a RETURN L(MONO) aljzaton át vezetünk be, a keverőpult ugyanazt a jelet adja ki a sztereó bus mindkét (L és R) csatornáján.

⑩ PHONES-aljzat

A fejhallgató bekötési pontja. Kimenet egy sztereó fejhallgatóhoz.

A csatlakozópontok kiosztása

MIC INPUT	1. stift: föld 2. stift: + 3. stift: -
LINE INPUT (mono csatornák), ST OUT, C-R OUT AUX1, AUX2*	Csúcs: + Gyűrű: - Palást: föld
INSERT I/O	Csúcs: kimenet Gyűrű: bemenet Palást: föld
PHONES	Csúcs: L Gyűrű: R Palást: föld
RETURN LINE INPUT (sztereo csatornák)	Csúcs: feszültség Palást: föld

* Ezekre az aljzatokra monó fejhallgatódugót is köthetünk. Ilyenkor a bekötés aszimmetrikus.

Hátoldal

① AC ADAPTOR IN csatlakozó

Ide kötjük be a PA-10 adaptert.

☞ Csakis a berendezéssel szállított PA-10 hálózati adaptert használjuk! Más adapter a berendezés meghibásodásához, túlmelegedéshez és tűzhez vezethet.

② POWER kapcsoló

ON állásban bekapcsoltuk a keverőpultot, STANDBY állásban pedig kikapcsoltuk.

☞ Még ha a hálózati kapcsoló STANDBY állásban van is, valamennyi áram mindig folyik a berendezésben. Ezért ha hosszabb ideig nem használjuk, húzzuk ki a hálózati kábelt!

Összeállítás

A keverőpulton végzett bekötések és beállítások

(1) Mielőtt bekötnénk a mikrofonokat és hangszereket, győződjünk meg arról, hogy minden berendezés ki van kapcsolva, mint ahogy arról is, hogy az összes csatorna- és masterszabályzó a minimumon áll!

(2) Minden bekötésnél dugjuk be a kábel egyik végét az illető mikrofonba vagy hangszerbe, a másikat pedig a keverő megfelelő LINE- vagy MIC-aljzatába.

☞ Ha egy csatornához kétféle bemenet is tartozik, akkor csak az egyiket használhatjuk, nem mind a kettőt egyszerre!

(3) A berendezéseket a következő sorrendben kapcsoljuk be: külső berendezések → keverőpult → végfokozatok/erősítők (vagy hangszórók)

☞ Kikapcsolásnál a sorrend fordított: erősítő/végfokozatok vagy hangszórók → keverőpult → külső berendezések

Példák a felállításra

Lásd az eredeti útmutató 21. oldalának ábráját.

A tartó keret felszerelése

☞ - Ha a keverőpultot egy mikrofonállványra akarjuk szerelni, ügyeljünk arra, hogy sík és stabil felületre helyezzük. Ne helyezzük az állványt olyan helyre, ahol rezgésnek vagy hozatnak van kitéve.

-
- A keverőpult megsérülhet, ha lebillen. A kábeleket óvatosan vezessük, hogy ne akadjon be a berendezésbe, és ne rántsa le. Pl. úgy helyezzük el a kábelt, hogy az állvány nyaka mentén lefelé, az állvány lába felé haladjon.
 - Hagyjunk elég helyet a keverőpult körül!
-

- (1) Megfordítjuk a keverőpultot, és a mikrofonállvány-adaptert (BMS-10A, külön megvásárolható) úgy helyezzük a keverőpult aljához, hogy a csavarhelyek láthatóak legyenek (①) Az adaptert mindkét csavarral hozzáerősítjük a keverőpulthoz. (②).
- (2) Visszafordítjuk a keverőpultot, és felszereljük a mikrofonállványra.
- (3) Meglazítjuk a szárnyas csavarokat (①), beállítjuk a keverőpult dőlésszögét (②), azután a szárnyas csavarokat ismét meghúzzuk (③).

További információkat a BMS-10A használati útmutatójában találunk.

Függelék

Műszaki adatok

■ Általános adatok

Frekvenciamenet	20 Hz – 20 kHz +1 dB, -3 dB@ +4dBu, 10 kΩ (erősítés szabályzója a minimumon)
-----------------	--

Torzítási tényező	0,1% (THD+N) @ +14 dBu, 20 Hz – 20 kHz, 10 kΩ (erősítés szabályzója a maximumon) (1. és 2. csatorna)	
Idegenfeszültség-távolság¹	-128 dBu	Megfelelő bemeneti zaj (1. és 2. csatorna)
	-100 dBu	Visszamaradó kimeneti zaj (ST OUT)
	-87 dBu (91 dB S/N = jel/zaj)	ST masterszabályzók névleges szinten, minden csatornaszabályzó a minimumon
	-85 dBu (89 dB S/N)	Minden AUX-szabályzó minimumon
	-64 dBu (68 dB S/N)	ST masterszabályzók valamint egy csatornaszabályzó névleges szinten. (1. és 2. csatorna)
Maximális feszültségemelkedés²	60 dB CH MIC INPUT → CH INSERT OUT 76 dB CH MIC INPUT → ST OUT 64,2 dB CH MIC INPUT → REC OUT 70 dB CH MIC INPUT → AUX SEND 1 (PRE) 76 dB CH MIC INPUT → AUX SEND 2 (POST) 76 dB ST CH MIC INPUT → ST OUT 50 dB ST CH LINE INPUT → ST OUT 41 dB ST CH LINE INPUT → AUX SEND 1 (PRE) 47 dB ST CH LINE INPUT → AUX SEND 2 (POST) 26 dB ST CH INPUT → ST OUT 12 dB AUX RETURN → ST OUT 23,8 dB 2TR INPUT → ST OUT	
Monó/sztereó bemeneti erősítés szabályzása	44 dB szabályozható	
Monó/sztereó felüláteresztő szűrő	80 Hz, 12 dB/oktáv	
Csatornatávolság (1 kHz)	-70 dB két bemeneti csatorna között -70 dB a bemeneti és kimeneti csatornák között (CH INPUT)	
Monó/sztereó bemeneti csatornák: max. beállíthatóság³	+/- 15 dB HIGH 10 kHz (tehénfark) MID 2,5 kHz (harang) LOW 100 Hz (tehénfark)	
Monó/sztereó csúcshintkijelző	Minden csatormánál; pirosan világítanak, ha a jel az EQ után (ST-csatornánál az EQ vagy a mikrofonbemenet után) a túlvezérlési szint alatt 3 dB-nél van.	
Szintkijelzők	Két 12 fokozatú LED-kijelző Csúcstértek: piros fény Értékek: +5, +3, +1 és 0: sárga fény -1, -3, -5, -10, -15, -20: zöld fény	
+48 voltos fantomtáplálás (egyenfeszültség, szimmetrikus bemenetek)	Akkor, ha a Phantom +48 V-kapcsoló ON állásban van.	
Tartozék	PA-10 hálózati adapter	
Opció	Mikrofonállvány-adapter (BMS-10A)	
Teljesítményigény	USA és Kanada: 120 V 60 Hz váltóáram <u>Európa: 230 V 50 Hz váltóáram</u> Ausztrália: 240 V 50 Hz váltóáram Korea: 220 V 60 Hz váltóáram	
Teljesítményfelvétel	19 W	
Méret (hosszúság x magasság x szélesség)	251 x 65 x 290,5 mm	
Súly	1,8 kg	

ahol 0 dBu = 0,775 V és 0 dBV = 1 V

¹12,7 kHz-nél mérve, aluláteresztő szűrő -6dB/okt. (megfelel 20 kHz, -∞ szűrő). (MIC INPUT csatornától ST, AUX, EFFECT SEND-hez)

²PAN/BAL-szabályzó jobbra vagy balra

³„Tehénfark” kezdeti frekvencia: 3 dB a megadott érték előtt

■ A bemenetek műszaki adatai

Bekötés	Erősítés	Bemeneti impedancia	Megfelelő impedanciák	Érzékenység*	Névleges szint	Max. torzítás nélkül	A dugó fajtája
---------	----------	---------------------	-----------------------	--------------	----------------	----------------------	----------------

ahol $0\text{ dBu} = 0,775\text{ V}$ és $0\text{ dBV} = 1\text{ V}$

* Bemeneti érzékenység: a legalacsonyabb szint, amely maximális Gain-erősítésnél a névleges kimeneti szintet eredményezi.

■ A kimenetek műszaki adatai

A táblázat felső sora:

Csatlakozás	Kimeneti impedancia	Névleges impedancia	Névleges szint	Max. torzítás nélkül	A dugó fajtája
-------------	---------------------	---------------------	----------------	----------------------	----------------

ahol $0\text{ dBu} = 0,775\text{ V}$ és $0\text{ dBV} = 1\text{ V}$

A műszaki adatok, valamint az útmutató leírásai csak tájékoztatásul szolgálnak. A Yamaha Corp. fenntartja magának a jogot, hogy termékeit vagy azok műszaki jellemzőit előzetes bejelentés nélkül megváltoztassa. Mivel a berendezések műszaki jellemzői, formája és kiszerezése országonként eltérő lehet, az ezekre vonatkozó kérdéseket a Yamaha-kereskedővel kell tisztázni.

Európai modellekhez

Vásárlói/felhasználói tájékoztatás EN-55103-1 és EN55103-2 szerint

Bekapcsolási áram: 6 V

Megfelelő környezet: E1, E2, E3 és E4

Méreték

Az eredeti útmutató 25. oldalán található.

Blokkdiagram és szintdiagram

Az eredeti útmutató 26. oldalán található.